

Obsah

Úvod	13
1 Základy objektového pohledu	15
1.1 Programování je co?	16
1.2 Trocha historie nikoho nezabije	16
1.2.1 Sekvenční programování	17
1.2.2 Strukturované programování	17
1.2.3 Objektové programování	19
1.2.4 A co dále, po objektech?	20
1.3 Jiná rozlišovací kritéria	20
1.3.1 Události nebo stavy?	21
1.3.2 Interpret nebo překladač?	21
1.3.3 Malá odbočka k orákulu	22
2 Z čeho a jak objekty stavět	23
2.1 Vlastnosti objektů reálného světa	24
2.2 Komunikace mezi objekty	25
2.3 Implementace objektů v počítačovém systému	25
2.3.1 Třídy	26
2.3.2 Je třída objekt?	26
2.3.3 Instance	27
2.3.4 Metatřídy	27
2.3.5 Instanční proměnné a metody	27
2.3.6 Zprávy	29
2.4 Slavné pojmy	30
2.4.1 Dědičnost	31

2.4.2	Zapouzdření	32
2.4.3	Polymorfismus	34
2.4.4	Polymorfismus konkrétních služeb	35
3	Ze života objektu	37
3.1	Typy objektů podle doby jejich života	37
3.2	Dynamické objekty	38
3.2.1	Podpora přímo v jazyku	38
3.2.2	Podpora na úrovni tříd	39
3.2.3	Automatická správa paměti	39
3.3	Automatické objekty	41
3.4	Statické objekty	42
3.5	Trvalé objekty	43
4	Objekty a typy	47
4.1	Typy	47
4.1.1	Typy typů	48
4.1.2	Pozdní vazba	49
4.2	Typy objektů	50
4.2.1	Objekty jsou dynamické	51
4.2.2	Třída však může být typem	51
4.2.3	Ukaž, co umíš...	52
4.3	Jak poznat kachnu?	53
5	Objektový návrh	57
5.1	Objekty mají chování, nejen data!	57
5.1.1	Klasický neobjektový návrh	58
5.1.2	Objektový návrh	61

5.2 MVC	63
5.2.1 Model	64
5.2.2 Vzhled	64
5.2.3 Řízení	65
5.3 Ukaž co umíš – podruhé	66
5.3.1 Zjištění třídy objektu	66
5.3.2 Pozor na „rádoby polymorfni“ metody	68
5.4 Osamělec	69
5.5 Abstraktní a sdružené třídy	70
5.5.1 Abstraktní třídy	71
5.5.2 Sdružené třídy	71
5.5.3 Vícenásobné rozhraní	73
5.5.4 Primitivní metody	74
5.6 Notifikace	75
5.6.1 Princip funkce	75
5.6.2 Jednoduchá ukázka	76
5.6.3 Princip použití	78
5.7 Klonování	78
5.7.1 Jednoduché klonování instancí	79
5.7.2 Měnitelné a neměnné objekty	80
5.7.3 Klonování objektových sítí	82
5.8 Inicializace na vyžádání	82
5.9 Jak se vyhnout dědictví	84
5.9.1 Rozšíření tříd	85
5.9.2 Delegace	86
5.9.3 Mechanismus akce/cíl	88
5.9.4 Mám kachnu a nebojím se ji použít!	89
6 Problémy objektového návrhu	91

6.1 Nesnesitelná křehkost dědění	92
6.1.1 Technické příčiny	92
6.1.2 Principiální problémy	92
6.1.3 Řešení	94
6.2 Je kružnice elipsou, nebo elipsa kružnicí?	95
6.2.1 Implementační hledisko	95
6.2.2 Strukturální hledisko	98
6.2.3 Řešení	99
6.3 Objekt všemohoucí	101
6.4 Příliš mnoho tříd umožilo programátora... ..	101
7 Zástupné objekty	103
7.1 Základy	104
7.1.1 Vkládání objektů	104
7.1.2 Přesměrování zpráv	104
7.1.3 Využití zástupných objektů	106
7.1.4 Vícenásobná dědičnost	107
7.2 Záchytné objekty	108
7.2.1 Nejjednodušší varianta	109
7.2.2 Omezené služby ihned	111
7.2.3 „Sebenahrazující se“ objekty	113
7.3 Budoucí objekty	119
7.3.1 Prostředky Objective C pro spolupráci s procesy	120
7.3.2 Implementace budoucího objektu	123
8 Objektové vazby	125
8.1 Pojmenované atributy	126
8.1.1 Atributy	126
8.1.2 Přístup k atributům podle jména	127

8.1.3	Využití pojmenovaných atributů	128
8.1.4	Pojmenované relace 1:N...	129
8.1.5	...a přístup k jejich prvkům	131
8.1.6	Řazení jmen	132
8.1.7	Agregační funkce	133
8.1.8	Ověření správnosti atributů	135
8.2	Sledování změn objektů	135
8.2.1	Princip funkce	136
8.2.2	Pohled pozorovatele	136
8.2.3	Pohled modelu	137
8.3	Řídicí objekty a objektové vazby	138
8.3.1	Kam se nám ztratilo řízení?	139
8.3.2	Postavení řídicího objektu	139
8.3.3	Standardní řídicí objekty	141
8.3.4	Základní princip implementace	142
8.4	Podpora vazeb v GUI	143
8.4.1	Přístup k vazbám	144
8.4.2	Převodníky hodnot	144
8.4.3	Zástupné hodnoty	145
9	Distribuované objekty	147
9.1	Jednoduchá ukáзка	148
9.1.1	Rozhraní služebního objektu	148
9.1.2	Implementace	149
9.1.3	Použití	150
9.1.4	Distribuované objekty	151
9.1.5	Server	151
9.1.6	Klient	152
9.2	Jak to celé funguje?	152
9.2.1	Zástupný objekt na každém rohu...	152

9.2.2	ORB	154
9.2.3	Vyhledání partnerů	155
9.2.4	Prvotní navázání spojení	156
9.3	Speciální případy a triky	157
9.3.1	Předávání neobjektových dat	157
9.3.2	Předávání objektů	158
9.3.3	Využití rozhraní či protokolu pro vyšší efektivitu	159
10	Nepřímé zasílání zpráv	161
10.1	O co se jedná?	162
10.1.1	Základy	162
10.1.2	Nepřímé zasílání zpráv a pole	163
10.1.3	Další služby pro práci s polem	165
10.1.4	Řetězení metazpráv i běžných zpráv	166
10.1.5	Zástupný objekt	168
10.1.6	Hlídaní přístupových práv	169
10.1.7	Ošetření výjimek	170
10.1.8	Ověření, zda příjemce zprávu akceptuje	170
10.1.9	Paralelní zpracování	171
10.2	Vnitřní mechanismus nepřímého zasílání zpráv	173
10.2.1	Časovač	173
10.2.2	Pole	174
10.2.3	Řetězení zpráv	174
10.2.4	Ostatní	175
10.3	Ukázka jednoduché implementace	176
10.3.1	Rozsah služeb a rozhraní	176
10.3.2	Implementace metazpráv	177
10.3.3	Zástupné objekty metazpráv	178
10.3.4	Zástupný objekt „each“	179
10.3.5	Zástupný objekt „afterDelay:“	180
10.3.6	Zástupný objekt „collect“	181

10.3.7 Zástupný objekt „selectToArray:“	182
10.3.8 Zástupný objekt „ifResponds“	184
10.4 Simulace bloků	184
10.4.1 Použití	185
10.4.2 Implementace	186
Slovníček zkratk a pojmů	187
Rejstřík	199